

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK MÜKEMMELİYETÇİLİKLERİ İLE BAĞLANMA STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ¹

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC PERFECTIONISM AND ATTACHMENT STYLES OF UNIVERSITY STUDENTS

Ceyda Nur GEDİZ² Hatice GÜLAS³ Kübra FIRAT⁴ Sümeyye KAPLAN⁵
Kübra ŞAHİN⁶ Sibel YILDIZ⁷ Yurdagül GÜMÜŞ⁸ Yağmur KAYA⁹

Başvuru Tarihi: 11.09.2023 Yayına Kabul Tarihi: 26.01.2024 DOI:10.21764/maeuefd.1358405

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri ile akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı incelenmiştir. Bununla birlikte bu değişkenlerin çeşitli sosyo-demografik özelliklere göre farklılaşması ele alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin 59 farklı ilinden 366 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Kişilerarası İlişkilerde Bağlanma Stilleri Ölçeği, Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği kullanılmıştır. Veriler bağımsız örneklem t testi ve korelasyon analizi aracılığıyla analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre kadınların akademik mükemmeliyetçilik seviyeleri erkeklerin akademik mükemmeliyetçilik seviyelerinden istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Saplantılı- Kaygılı bağlanma alt boyutunda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu anlamlı farka göre erkeklerin saplantılı-kaygılı bağlanma düzeyleri, kadınların saplantılı-kaygılı bağlanma düzeylerinden istatistiksel olarak anlamlı bir

Abstract: This study examines whether there is a significant relationship between attachment styles and academic perfectionism levels among university students. Additionally, the differentiation of these variables according to various socio-demographic characteristics is addressed. The study group comprises 366 university students from 59 different provinces in Turkey. Data collection tools used in the study include the Personal Information Form, Attachment Styles in Interpersonal Relationships Scale, and Academic Perfectionism Scale. The data were analyzed through independent sample t-tests and correlation analysis. According to the analysis results, it was found that the academic perfectionism levels of female participants were statistically significantly higher than those of male participants. In the Obsessive-Worrying attachment dimension, a significant difference was detected based on gender, with males having statistically significantly higher

¹ Bu çalışma, IX. Uluslararası TURKCESS Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, ceydagediz@outlook.com, ORCID: 0009-0005-6888-9656

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, haticeegulas@gmail.com, ORCID: 0009-0006-5381-1933

⁴ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, kubra.firat.2305@gmail.com, ORCID: 0009-0007-2037-3874

⁵ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, sumeyyekaplan@gmail.com, ORCID: 0009-0009-3493-4139

⁶ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, kbrshn95@gmail.com, ORCID: 0009-0002-4803-8334

⁷ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, yzsibel@gmail.com, ORCID: 0009-0001-5526-456X

⁸ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, yurdagulgumus7@gmail.com, ORCID: 0009-0007-3730-5720

⁹ Sorumlu Yazar, Arş. Gör., Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, ykaya@yildiz.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4077-3182

biçimde daha yüksektir. Öğrenim düzeyleri ile ilgili veriler yeterli dağılımı gösteremediği için öğrenim durumuna göre akademik mükemmeliyetçilik ve bağlanma stillerinde farklılaşma olup olmadığı ile ilgili bulgulara bakılamamıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, akademik mükemmeliyetçilik ile güvenli bağlanma arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki varken; akademik mükemmeliyetçilik ile saplantılı-kaygılı bağlanma ve kaçınmacı bağlanma arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Akademik mükemmeliyetçilik, bağlanma stilleri, saplantılı-kaygılı bağlanma, kaçınmacı bağlanma, güvenli bağlanma*

levels of Obsessive-Worrying attachment compared to females. Due to insufficient distribution of data related to education levels, findings regarding differentiation in academic perfectionism and attachment styles according to educational status could not be examined. The correlation analysis revealed a negative significant relationship between academic perfectionism and secure attachment, while a positive significant relationship was found between academic perfectionism and both obsessive-worrying and avoidant attachment styles.

Keywords: *Academic perfectionism, attachment styles, preoccupied-anxious attachment, dismissive-avoidant attachment, secure attachment*

Giriş

Mükemmeliyetçilik, yüksek standartlar ve başarılar elde etmeyi istemek ve bunun için çabalamak olarak açıklanabilmektedir (İbrahim & Syamsuri, 2018). Günümüzün performans odaklı toplumlarında, mükemmel standartların varlığı kaçınılmazdır (Karataş & Uzun, 2021). Bu tür toplumlarda bireyler, akademik hedefler ve iş fırsatları açısından kendilerine kusursuz bir harita çizmek isteyebilmektedir. Bununla birlikte geçmiş yıllarda mükemmeliyetçilik tek boyutlu ve psikolojik bozukluk ve uyumsuzluğun belirtisi olarak değerlendirilmiştir (Cengiz, 2022). Sonrasında bazı araştırmalar mükemmeliyetçiliği pozitif ya da negatif mükemmeliyetçilik, uyumlu ya da uyumsuz mükemmeliyetçilik, normal ya da anormal/nevrotik mükemmeliyetçilik olarak sınıflandırmıştır (Topoğlu, 2022).

Öğrencinin yaptığı işi en yüksek nitelikte yapma gayesine sahip olması, akademik mükemmeliyetçilik olarak açıklanabilmektedir (Tekin, 2022). Mükemmeliyetçi standartlara sahip bireylerin, performanslarından neredeyse çoğu zaman memnun olmadıkları göze çarpmaktadır (Mert, 2019). Ancak mükemmeliyetçi akademik çabalar, mükemmeliyetçi kaygılar kontrol edildiğinde olumlu sonuçlar getirebilmektedir (Madigan, 2019). Diğer bir deyişle, akademik mükemmeliyetçiliğin sonuçları farklı boyutlara göre değişebilmektedir. Akademik mükemmeliyetçiliğin boyutlarından olabilecek akademik kaygı, eleştirilme kaygısı, başarısızlık kaygısı; gerçek bir başarısızlığa ya da ruhsal problemlere yol açabilmektedir.

Akademik mükemmeliyetçiliğin boyutları, kişilerin mükemmeliyetçiliğe bakışlarına göre sağlıklı/olumlu ve sağlıklı/olumsuz şekilde ele alınabilmektedir. Sağlıklı ve sağlıksız mükemmeliyetçiliği birlikte ele aldığımızda kişilerin yüksek performans beklentisi içerisinde

olması ortak nokta olarak görülmektedir (Frost, Marten, Lahart & Rosenblate, 1990). Sağlıklı mükemmeliyetçiliğin sağladığı yararlı noktalara bakıldığında bu bireylerin motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu ve bu motivasyonu kullanarak kaynaklara ulaşabildikleri ve bilişsel stratejilerini doğru şekilde kullanabildikleri görülmektedir (Mills & Blankstein, 2000). Sağlıksız mükemmeliyetçilik ise öz eleştiri, akademik kaygı, yapabileceğinden daha fazla beklentiye girme, performansından memnun olmama, başarılarını ve yaptıklarını küçümseme gibi duygu ve düşüncelere neden olabilmektedir. Böylece birey yaşamından doyum alamaz hale gelmektedir (Odacı, Kalkan & Çıkrıkçı, 2017; Satıcı, 2020). Öğrencilerin yüksek beklentilerinin stresi arttırdığı, benlik saygılarını düşürdüğü ve depresyona neden olduğu araştırmalarda görülmektedir (Arlı & Aydemir, 2019; Erözkan, 2009). Yıldız'ın (2020) araştırmasına göre ön ergenlerde olumlu mükemmeliyetçilik arttıkça mantıkdışı düşüncelerin azaldığı, olumsuz mükemmeliyetçilik arttıkça mantıkdışı düşüncelerin arttığı görülmüştür. Altun ve Yazıcı (2010), olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin akademik başarı üzerindeki yordayıcılığına baktıklarında, akademik başarı ile olumlu mükemmeliyetçilik arasında pozitif bir anlamlılık bulurken akademik başarı ile olumsuz mükemmeliyetçilik arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkisi bulmuştur. Benzer bir araştırma İlhan, Çetin ve Sünkür (2013) tarafından lise öğrencileri ile yapılmış olup olumlu mükemmeliyetçiliğin ders çalışma becerisi ile pozitif yönde bir ilişkisi varken olumsuz mükemmeliyetçilik ile ders çalışma becerisi arasında negatif yönde bir ilişki vardır.

Akademik mükemmeliyetçiliği artıran veya azaltan bazı faktörler bulunmaktadır. Bu faktörlerden birisinin de bireyin bağlanma stilleri olabileceği düşünülmektedir (Berg, Dunkley & Zuroff, 2011). Bağlanma, insan doğasında doğuştan var olan ve güçlü bir şekilde kendini gösteren bir eğilimdir (Ekşi, Yücel, Yaman & Ekşi, 2020). Bağlanma kavramı; bebek ile anne arasındaki duygusal bağ ve aynı zamanda bir davranış sistemini ifade etmektedir. Anne ve bebek arasındaki ilişki ne kadar duygusal bağ açısından güçlü olursa, bebeğin gelişimini güvenle sürdürmesi de aynı doğrultuda olmaktadır. Bağlanma davranışı ile ilgili ilk göze çarpan anne-bebek ilişkisi olsa da bir süre sonra bebek ile baba, kardeş gibi aile bireyleri ve bakım verenler arasında da bağlanma oluşmaktadır (Ateş & Erdem, 2020).

Bu çalışmada temel alınan Ainsworth'un Üçlü Bağlanma Modeli, bağlanmayı bebek ile bakım veren kişinin ilişkisi çerçevesinde ele almıştır. Ainsworth bakım veren ve bebek ilişkisini daha iyi gözlemlemek için anne ve bebek ile "Yabancı Durum Testi" adını verdiği deneyi uygulamış,

özellikle bebeğin anneden ayrıldığı ve anneye buluştuğu anları gözlemleyerek bağlanma modelini oluşturmuştur. Bu doğrultuda; güvenli bağlanma, kaçınmacı bağlanma ve kaygılı bağlanma olmak üzere bağlanma stillerini üç boyutta sınıflandırmıştır (Turan Akdağ, 2011). Bu modele göre; bebeklerde güvenli, kaçınmacı ve kaygılı bağlanma stillerine bakıldığında; ihtiyaç duydukları an yanında bakım verenini bulan ve bulacağını bilen bebekler güvenli, bakım verenin bebeğin istediği temasta bulunmayı sürekli olarak reddetmesinin söz konusu olduğu bebeklerde kaçınan bağlanma stili görülmektedir (Hamarta, 2004). Kaygılı/saplantılı bağlanan bebekler ise bakım verenden ayrı kalmak istememekte kaldıkları zaman ise kaygı ve huzursuzluk yaşamaktadır (Bülbül, 2022).

Bebekken bakım veren ile kurulan bağın etkisiyle oluşan bağlanma stilleri yetişkinlikte de kendini göstermektedir. Güvenli bağlanan birey, kendisi ve diğer insanlara karşı olumlu algılar geliştirmektedir (İşgör, 2017). İlişki kurmaktan kaçınmaz, sosyal çevrelerinde girişken özellikler gösterirler (Kara, 2019). Saplantılı/kaygılı bağlanma stillerine sahip olan kişilerin, kendilerine karşı olumsuz diğer insanlara karşı olumlu düşünceleri bulunmaktadır (Erözkan, 2011). Bu bireyler, kendilerini sevilmeye değer görmemekte ve yakın ilişkilerde partnerine saplantılı davranışlar sergileyebilmektedir (Çelimli, 2022). Kaçınan bağlanma stilinde ise kişinin başkalarına yönelik düşünceleri olumsuzken kendisine yönelik algısı olumludur ve kendilerini sevilmeye değer görmektedirler (Örk, 2021). Bu bireyler, diğer insanların ihtiyaçlarını önemsemez ve onlarla yakın ilişkiler kurmaktan kaçınırlar (Özdemir, 2020).

Güvensiz bağlanma stillerine sahip bireylerin bir işi başarabileceğine olan inançları da düşüktür. (Zamudio, Wang & Jin, 2020). Mükemmeliyetçilikte de aşırı yüksek kişisel performans standartlar, kusurlara izin vermeyen bir başarı isteği söz konusudur (Nefes Kara, 2022). Alan yazın incelendiğinde akademik mükemmeliyetçiliğin farklı değişkenlerle ilişkisini inceleyen araştırmalarda son zamanlarda artış olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar akademik mükemmeliyetçilik ile psikolojik iyi oluşun, kendini affetmenin, ebeveyn tutumunun, narsistik kişiliğin, kaygı düzeyinin, öz yeterlilik inancının ilişkisini incelemiştir (Aygün & Topkaya, 2022; Bakır, 2022; Belgin, 2019; Cengiz, 2022; Kara, 2022). Ancak akademik mükemmeliyetçiliğin, üniversite öğrencilerinde bağlanma stili ile ilişkisini ortaya koyan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ayrıca, üniversite dönemi, öğrencilerin seçtikleri mesleklere dair bilgileri öğrenmeye başladığı bir dönemdir. İlk çocukluk döneminde ebeveynler ile kurulan bağın akademik mükemmeliyetçilik düzeylerini etkileyip etkilemediği ile ilgili elde edilecek bulguların mesleki açıdan da kendilerini

tanımlarına imkân sağlayacağı ve bağlanma stillerine uygun bir kariyer planlaması oluşturulması noktasında uzmanlara bir bakış açısı sunacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte bireylerle mükemmeliyetçilik problemi çalışılırken müdahalelerin çeşitlenmesine katkı sunabileceği beklenmektedir.

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkisinin incelemesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla şu alt problemlere cevap aranmaktadır: (1) Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır? (2) Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri cinsiyete göre anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır? (3) Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri öğrenim durumlarına göre anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır? (4) Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri öğrenim durumlarına göre anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır? (5) Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile bağlanma stilleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? (6) Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri akademik mükemmeliyetçilik düzeylerini anlamlı bir biçimde yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Çalışmada, genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu model, birden fazla değişken arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır. Mevcut standartlara uygun ölçümlerin bulunmasından ziyade, bireyler arasındaki farklılıkların ve durumlar arasındaki ayrımların belirlenmesi hedeflenmektedir (Karasar, 2009).

Çalışma Grubu

Araştırmaya, toplam 366 üniversite öğrencisi katılmıştır. Bu öğrencilerin 239'u kadın (%65.3) ve 127'si erkektir (%34.6). Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır ve Türkiye'nin çeşitli illerindeki devlet ve özel üniversitelerinde öğrenim görmektedirler. Katılımcıların 295'i (%80.6) lisans, 38'i (%10.4) yüksek lisans, 32'i (%8.7) ön lisans ve 1'i (%0.3) doktora öğrencisidir. Katılımcıların yaş aralığı 18 ile 97 arasında değişmektedir (Ort = 21.24, Ss = 6.54).

Veri Toplama Araçları

Kişilerarası İlişkilerde Bağlanma Stilleri Ölçeği. Bu araştırmada, Kişilerarası Bağlanma Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek, İlhan ve Kandemir (2017) tarafından geliştirilmiş olup, 3 faktör ve 21 madde içermektedir. Bu 21 maddeden 7 tanesi güvenli bağlanma stiliyle 7 tanesi kaygılı bağlanma stiliyle ve son 7 tanesi de kaçınmacı bağlanma stiliyle ilişkilendirilmiştir. Ölçek, 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılarak puanlanmaktadır. Ölçeğin faktör yükleri analiz edildiğinde, toplam varyansın %44.12'sini açıkladığı ve maddelerin kuramsal olarak istenen yük değerlerini taşıdığı görülmektedir. Ölçeğin güvenirlik analizi Cronbach alfa analizi kullanılarak yapılmış ve faktörlere göre sırasıyla .80, .74 ve .72 güvenirlik katsayıları elde edilmiştir. Bu değerlendirmeler doğrultusunda, faktörlerin yeterli güvenirlik katsayısına sahip olduğu söylenebilmektedir. Araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach alfa iç-tutarlık katsayısı ise .70 olarak bulunmuştur.

Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği. Araştırmada, Odacı ve diğerleri (2017) tarafından geliştirilen Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek yoluyla öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik düzeylerini belirleyebilmek amaçlanmıştır. Ölçek, 13 maddeden ve üç alt faktörden oluşmaktadır. "Kendinden Şüpheli" altında 6 madde, "Karşılaştırma" altında 4 madde ve "İdealleştirme" altında 3 madde bulunmaktadır. Maddelerin yanıtlanmasında 5 dereceli Likert kullanılmıştır. Ölçekte ters kodlanan herhangi bir madde bulunmamaktadır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, uyum indeksleri şu şekildedir: $\chi^2 = 144.24$, $\chi^2/sd = 2.36$; RMSEA = .06; CFI = .91; GFI = .94; AGFI = .91; NNFI = .89; SRMR = .05. Bu indeksler, ölçeğin verilere uyum sağladığını göstermektedir. Ölçeğin güvenirlik düzeyi ise Cronbach Alpha katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Alt ölçekler için .57 ile .78 arasında değişen güvenirlik katsayıları elde edilmiş olup, ölçeğin tamamı için ise .82 olarak bulunmuştur. Bu değerlendirmeler, ölçeğin güvenirlik açısından kabul edilebilir seviyede olduğunu göstermektedir.

Kişisel Bilgi Formu. Çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Form; cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, bulunulan ilin plaka bilgilerini içermektedir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için SPSS 22.00 paket programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin normallik varsayımlarının karşılanabilmesi için basıklık ve çarpıklık katsayılarının +2 ve -2 arasında değerlere sahip olması dikkate alınmıştır. Diğer bir adım olarak da regresyon analizi

varsayımı kapsamında VIF değeri dikkate alınmıştır. VIF değerinin 10'dan küçük olması araştırmada yer verilen bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı sorunu olmadığına işaret etmektedir (Büyüköztürk, 2002). Regresyon analizi varsayımları, basıklık ve çarpıklık değerlerine ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Regresyon Analizi Varsayımlarına, Basıklık ve Çarpıklık Değerlerine İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Basıklık	Çarpıklık	VIF
Akademik Mükemmeliyetçilik	.158	-.609	-
Güvenli Bağlanma	-.761	.772	1.081
Saplantılı – Kaygılı Bağlanma	.147	-.265	1.010
Kaçınmacı Bağlanma	.109	-.166	1.090

Tablo 1 incelendiğinde; değişkenlere ilişkin basıklık değerlerinin .158 ile -.761 arasında, çarpıklık değerlerinin ise .772 ile -.609 arasında değiştiği görülmektedir. Regresyon analizi varsayımları açısından incelendiğinde ise VIF değerlerinin 1.010 ile 1.090 arasında değiştiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre araştırma verilerinin dağılımın normal olduğu ve regresyon analizi için gerekli varsayımları karşıladığı kabul edilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik ve bağlanma stilleri düzeylerini karşılaştırmak için bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile akademik mükemmeliyetçilikleri düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla korelasyon analizi uygulanmıştır. Son olarak da bağlanma stillerinin akademik mükemmeliyetçilik üzerindeki yordayıcılığını test etmek üzere verilere çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Bulgular

Üniversite Öğrencilerinin Akademik Mükemmeliyetçiliklerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2*Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Akademik Mükemmeliyetçiliklerinin Karşılaştırılması ile İlgili t Testi Sonuçları*

	Cinsiyet	N	X	ss	t	sd	p
Akademik Mükemmeliyetçilik	Kadın	239	38.3766	9.80055	3.640	364	.00
	Erkek	127	34.4252	10.04555	3.612	251.613	.00

Tablo 2’de görüldüğü üzere değişkenler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonucuna göre kadın öğrencilerin ($t_{0.05:364} = 3.640$, $p < .05$) erkek öğrencilere ($t_{0.05:251,613} = 3.612$, $p < .05$) kıyasla akademik mükemmeliyetçilik puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stillerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre bağlanma stilleri alt ölçeklerinden aldıkları puanın farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3*Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Bağlanma Stillerinin Karşılaştırılması ile İlgili t Testi Sonuçları*

Bağlanma Stilleri	Cinsiyet	N	X	ss	t	sd	p
Güvenli Bağlanma	Erkek	127	34.6063	6.55157	0.446	364	.656
	Kadın	239	34.9372	6.85445			
Saplantılı – Kaygılı Bağlanma	Erkek	127	25.0236	8.11961	4.005	255.483	.000
	Kadın	239	28.5858	8.06226			
Kaçınmacı Bağlanma	Erkek	127	27.2835	7.16462	1.147	364	.252
	Kadın	239	26.3933	7.01170			

Tablo 3’te üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri bakımından bağlanma stillerine ait standart sapmaları ve puan ortalamaları yer almaktadır. Tablo 2’de belirtildiği üzere, güvenli bağlanma ($t_{0.05:364} = 0.446$, $p > .05$) ve kaçınmacı bağlanma ($t_{0.05:364} = 1.147$, $p > .05$) cinsiyet açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Diğer bir deyişle erkek ve kadın

üniversite öğrencilerinin kaçınan bağlanma ve güvenli bağlanma düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu ifade edilebilir.

Saplantılı-kaygılı bağlanma alt boyutunda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olduğu ($t_{0.05:255,483} = 4.005, p < .05$) saptanmıştır. Buna göre erkek öğrencilerin saplantılı-kaygılı bağlanma düzeyleri, kadın öğrencilerinkinden istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksektir.

Üniversite Öğrencilerinin Akademik Mükemmeliyetçilikleri ile Bağlanma Stilleri Alt Ölçek Puanları Arasındaki Korelasyon Analizi

Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

Akademik Mükemmeliyetçilik ile Bağlanma Stilleri Arasındaki Korelasyon Sonuçları

		Akademik Mükemmeliyetçilik	Güvenli Bağlanma	Kaygılı Bağlanma	Kaçınmacı Bağlanma
Akademik Mükemmeliyetçilik	r	1	-.197**	.396**	.177**
	p		.000	.000	.001
	N	366	366	366	366

** $p < 0.01$

Tablo 4'teki korelasyon sonuçları incelendiğinde akademik mükemmeliyetçilik ölçeği puanları ile kişilerarası ilişkilerde bağlanma stilleri ölçeği alt ölçekler puanları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Akademik mükemmeliyetçilik ile kaçınmacı bağlanma ($r = .177, p < .05$) ve kaygılı bağlanma ($r = .396, p < .05$) arasında anlamlı pozitif bir ilişki varken güvenli bağlanma ile arasında anlamlı negatif bir ilişki ($r = -.197, p < .05$) bulunmaktadır.

Akademik Mükemmeliyetçiliğin Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi

Araştırmada bağlanma stillerinin yordayıcılığını test etmek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Akademik Mükemmeliyetçiliğin Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Yordanan Değişken	Yordayıcı Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
	Sabit	24.326	3.944		6.167	.000
Akademik Mükemmeliyetçilik	Güvenli Bağlanma	-.220	.072	-.147	-3.060	.002
	Saplantılı – Kaygılı Bağlanma	.501	.057	.411	8.829	.000
	Kaçıngan Bağlanma	.248	.069	.175	3.608	.000

R = .472 R² = .223 R² adj = .216, F = 34.532; p < .05

Tablo 5’te belirtildiği üzere çoklu doğrusal regresyon analizinde, modelde bulunan üç yordayıcı değişken akademik mükemmeliyetçiliğin toplam varyansının %22’sini açıklamaktadır. Ayrıca, modelde test edilen güvenli bağlanma, kaygılı bağlanma ve kaçıngan bağlanma değişkenlerinin tamamı anlamlı birer yordayıcı değişken olarak bulunmuştur. Standardize edilmiş regresyon kat sayısı (β) değerine göre akademik mükemmeliyetçilik üzerinde yordayıcı değişkenlerin görece önem düzeyi sırasıyla saplantılı-kaygılı bağlanma ($\beta = .411, p < .05$), kaçıngan bağlanma ($\beta = .175, p < .05$), güvenli bağlanma ($\beta = -.147, p < .05$) şeklindedir. Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına (β) göre, akademik mükemmeliyetçiliği güvenli bağlanma değişkeni negatif yönde, saplantılı-kaygılı bağlanma ve kaçıngan bağlanma değişkenleri ise pozitif yönde yordamaktadır. Bu sonuca göre saplantılı-kaygılı bağlanma ve kaygılı bağlanma düzeyleri yükseldikçe bireylerin akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinde yükselmenin olabileceği söylenebilir. Diğer taraftan güvenli bağlanma düzeyinde görülen artışla beraber bireylerin akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinde azalma meydana gelebilir. Bu bulgulardan yola çıkarak bağlanma stillerinin üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilikleri üzerinde anlamlı etkiye sahip olduğu çıkarımı yapılabilir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile akademik mükemmeliyetçilikleri arasındaki ilişki ve bu değişkenlerin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, akademik mükemmeliyetçilik ve cinsiyet arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur. Araştırmanın bulgusu, kadınların akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Literatürde bu sonuca paralel olarak kadınların akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin erkeklerden daha yüksek olduğunu gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Yüce ve Koç (2021), yaptıkları araştırmada kadın öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bakır (2022) tarafından yapılan çalışma ile spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin kadın ve erkek öğrenciler arasında kadınlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Benzer bir biçimde Er ve Aydemir (2022) tarafından eğitim bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde ve Tekin (2022) tarafından tıp fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalarda da kadın öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin erkek öğrencilere göre anlamlı bir düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçların kadınlara toplum içerisinde küçük yaşlardan itibaren çeşitli sorumluluklar verilmesi ve bu sorumluluklarda ayrıca dikkat ve özen beklenmesi neticesinde kişilerde mükemmeliyetçiliğin gelişmesi (Bakır, 2022) ve bu durumun akademik hayata yansımaları, kişilerin akademik hususta da mükemmeli hedeflemeleri, kendini bu şekilde daha yeterli hissetme eğilimi ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Literatürdeki bazı araştırmalarda farklı sonuçlara ulaşıldığı da görülmüştür. Belgin (2019) tarafından Ankara’da Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin farklı fakültelerindeki öğrenciler üzerinde yapılan çalışmada akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında cinsiyetler arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Ulu-Kalın (2020), araştırmasında sosyal bilgiler fakültesinde okuyan öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik düzeylerini incelemiş, araştırma sonucunda cinsiyete göre anlamlı düzeyde fark olmadığı bulunmuştur. Yine benzer şekilde Küçükler ve Işık (2022) tarafından spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada cinsiyete göre akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin farklılaşmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan araştırma sonuçları arasında gözlenen bu farklılığın araştırma örneklemelerinin farklı demografik özelliklerinden kaynaklanıyor olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada bağlanma stillerine ait yapılan incelemelerde ele alınan değişkenlerden biri cinsiyet olmuştur. Araştırmada elde edilen bulgu, cinsiyetleri bakımından güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını ancak saplantılı-kaygılı bağlanma alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular

yorumlandığında; üniversite öğrencilerinin güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma düzeylerine bakıldığında cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı, saplantılı kaygılı bağlanma düzeylerinin ise erkeklerde kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda erkeklerin ve kadınların kaçınan bağlanma ve güvenli bağlanma düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu, erkeklerin kadınlara göre daha fazla saplantılı-kaygılı bağlanma stiline sahip oldukları ifade edilebilmektedir. Dörtlü bağlanma modeline göre saplantılı bağlanan bireyler kendilerini daha olumsuz görme eğilimindedirler (Bartholomew & Horowitz, 1991). Bu durum da araştırmaya katılan erkek bireylerin kendi benliklerini daha olumsuz görme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Türk örneğinde yapılan bir araştırma saplantılı bağlanan erkeklerin kendilerini daha olumsuz gördüklerini desteklemektedir (Sümer & Güngör, 1999). Literatür incelendiğinde bireylerin olumsuz benlik algısının anne baba tutumları ile ilişkili olduğuna dair birçok araştırma bulunmaktadır (Dokuyan, 2016; Kayaalp & Gündüz, 2018; Sevim & Artan, 2021; Queiroz, Garcia, Garcia, Zacaes & Camino, 2020). Bu araştırmalar göz önüne alındığında Türk toplum yapısının erkek bireylere yönelik anne baba tutumlarının daha olumsuz olmasından kaynaklı benlik saygılarının daha düşük olduğunu düşündürmektedir. Bu durum erkek bireylere yönelik saplantılı bağlanma ve anne baba tutumları ile ilgili daha çok araştırma yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Literatürde bazı boyutlarda erkeklerin, bazı boyutlarda kadınların öne çıktığı araştırmalar olduğu görülmüştür. Bir araştırmada erkeklerin kaygılı bağlanma puanlarının kadınlardan daha yüksek olduğu görülürken, kaçınan bağlanma puanlarının ise kadınlardan düşük olduğu görülmektedir (Özgül, Demir & Ünübol, 2019). Bir diğer araştırmada ise erkeklerin güvenli bağlanma düzeylerinin kadınlardan yüksek olduğu, kadınların ise saplantılı bağlanma düzeylerinin erkeklerden yüksek olduğu ortaya konmuştur (Gerdan & Kurt, 2020; Erözkan, 2011). Başka bir araştırmada güvenli bağlanma stillerinde cinsiyet açısından anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür (İpek & Majidova, 2020). Bir diğer araştırmada kızlar erkeklere oranla güvenli bağlanmayı daha fazla gösterirken erkekler kızlara oranla kaçınan bağlanmayı daha fazla sergilemektedir. Kaygılı bağlanmada ise cinsiyetlere göre anlamlı bir fark bulunamamıştır (Bilge, 2019). Başka bir araştırmaya göre ise bağlanmanın alt-boyutlarının hepsinde kadınların erkeklerden istatistiksel olarak farklılaştığı ve daha yüksek ortalamalara sahip olduğu bulunmuştur (Albayrak, 2015).

Araştırma bulgularımızda güvenli bağlanma gösteren üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin düşük olduğu görülmüştür. Saplantılı-kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma gösteren bireylerin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ise yüksek bulunmuştur. Bu durum saplantılı-kaygılı ve kaçınan bağlanma stiline sahip öğrencilerin bir işi başarabileceklerine olan inançlarının düşük olmasından ötürü akademik mükemmeliyetçilik eğiliminde bulunmalarıyla açıklanabilir (Özgül ve diğ., 2019). Literatür incelendiğinde akademik mükemmeliyetçilik ve bağlanma stilleri ile ilgili çalışma yapılmadığı görülmektedir. Mükemmeliyetçilik ve bağlanma stilleri ile ilgili çalışmalar incelendiğinde ise bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçilik arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (Çelik, Ekşi & Gülsu, 2017; Gnilka, Ashby & Noble, 2013; Oliveira, Carmo, Cruz & Bras, 2012; Yıldız, 2021). Kabul görme, sevgi ve aidiyet ihtiyacını karşılayabilmek amacıyla kaygılı bağlanan bireylerin mükemmeliyetçi eğilimler geliştirdiği kanıtlanmıştır (Yıldız, 2021). Güvensiz bağlanma geliştiren bireyler ise çözümlerini kısa süreli oluşturmak adına mükemmeliyetçi eğilimler gösterebilmektedir (Yıldız, 2021). Bu bağlamda akademik mükemmeliyetçilik ve bağlanma stilleri ile ilgili daha fazla araştırmanın yapılması önemli görülmektedir.

Öneriler ve Sınırlılıklar

Araştırmada ele alınan değişkenler, kullanılan envanterlerle sınırlıdır. Bu nedenle gelecek çalışmalarda farklı veri toplama araçları kullanılabilir. Araştırma üniversite öğrencileriyle sınırlıdır. Farklı örneklem ile çalışmalar gerçekleştirilebilir. Ayrıca araştırmadaki öğrencilerin öğrenim düzeylerine bakıldığında kategoriler arasında düzensiz bir dağılım olduğu için üniversite öğrencilerinde öğrenim durumlarına göre akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin veya bağlanma tiplerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermedikleri soruları yanıtlanamamıştır. Araştırmamızda incelendiği üzere, bireyin akademik mükemmeliyetçiliği noktasında bağlanma biçimi etkili bir değişkendir. Ülkemizde ve yurt dışında öğrencilerin mükemmeliyetçilikleri ile ilgili çeşitli müdahale araştırmaları yapılmıştır (Şirin, 2011; Radhu, Daskalakis, Arpin-Cribbie, Irvine & Ritvo, 2011; Arana, Miracco, Galarregui & Keegan, 2017; Köse-Karaca & Gürsoy, 2019). Yine de bu araştırmalar oldukça az sayıdadır ve farklı gelişim düzeylerine yöneliktir. Buradan hareketle üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçiliklerini yordayan başka değişkenlerle bu ve bunun gibi araştırma araştırmaları da göz önüne alarak psikoeğitim programları, grupla ve bireyle psikolojik danışma müdahalelerinin yapılandırılması ve yapılandırılmış

müdahalelerin etkililiklerinin incelenmesi önerilebilir. Üniversite öğrencilerine yönelik psiko-
eğitimsel programlar düzenlenerek, akademik mükemmeliyetçiliğin olası olumsuz etkileri
hakkında öğrencilere bilinçlendirme sağlanabilir. Araştırmanın sonucunda bireylerin akademik
mükemmeliyetçilikleri ile ilgili çalışırken bireyin bağlanma stili ile ilgili çalışmayı da müdahaleye
eklenebileceğini önerebiliriz. Bu bağlamda araştırmacıların daha farklı değişkenlerle akademik
mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkileri araştırması ve daha çeşitli faktörleri göz önüne alan
müdahalelerin çeşitlendirilmesinde de yardımcı olabilir. Ayrıca üniversite öğrencilerindeki
bağlanma stilleri ile akademik mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkinin doğrudanlığı veya
dolaylılığı ile ilgili araştırmalar da yapılabilir; bu ikili arasında aracı rol oynayan değişkenlerin
araştırılması da önerilmektedir. Araştırmamızın katılımcılarının büyük çoğunluğu ülkenin batı
bölgelerinden yaşamaktadır. Gelecekteki çalışmalarda, Türkiye'nin farklı şehirlerinden daha geniş
ve çeşitli bir katılımcı grubunun dahil edilmesi geniş bir coğrafi ve kültürel perspektiften
yorumlanmasına olanak tanıyabilir. Farklı kültürel geçmişlere sahip öğrenci grupları üzerinde
yapılan araştırmalar, bu konularda kültürel çeşitliliğin etkilerini daha iyi anlamamıza yardımcı
olabilir. Gelecekte araştırma yapacak araştırmacılar için, çeşitli kültürel bağlamlarda akademik
mükemmeliyetçilik ve bağlanma stillerinin nasıl şekillendiğini incelemeye yönelik çalışmalar
yapmaları önerilebilir.

Kaynakça

- Albayrak, B. (2015). *Üniversite öğrencilerinin bağlanma biçimleri, bilinçli farkındalık düzeyleri ve psikolojik belirtileri arasındaki ilişkiler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Altun, F., & Yazıcı, H. (2010). *Öğrencilerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik özellikleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiler*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi.
- Arana, F. G., Miracco, M. C., Galarregui, M. S., & Keegan, E. G. (2017). A brief cognitive behavioural intervention for maladaptive perfectionism in students: A pilot study. *Behavioural and Cognitive Psychotherapy*, 45(05), 537–542. <https://doi.org/10.1017/s1352465817000406>
- Ateş, F., & Erdem, R. (2020). Yetişkin bağlanma stilinin örgütsel açıdan değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 431-447. <https://doi.org/10.47097/piar.834871>

- Aydemir, M., & Bayram Arlı, N. (2020). Öğrencilerde çok boyutlu mükemmeliyetçilik algısının benlik saygısı ve stres ile incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 48, 252-270. <https://doi.org/10.9779/pauefd.537739>
- Aygün, N., & Topkaya, N. (2022). Akademik erteleme ve akademik mükemmeliyetçilik ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 61, 189-208. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.959606>
- Bakır, M. (2022). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile öz yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226–244. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.61.2.226>
- Belgin, B. (2019). *Academic procrastination and academic perfectionism as predictors of self-forgiveness* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Berg, J. L., Dunkley, D. M., & Zuroff, D. C. (2011). The role of perfectionism in daily self-esteem, attachment, and negative affect. *Journal of Personality*, 80(3), 633-663. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2011.00741.x>
- Bilge, Y. (2019). Üniversite öğrencilerinde ruh sağlığı belirleyicisi olarak bağlanma stillerinin incelenmesi. *AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(16), 1-18.
- Bülbül, K. (2022). *Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri, benlik saygıları, bilişsel çarpıtmaları ve akademik kaygıları: Alternatif modellerin denenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Trabzon Üniversitesi.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Cengiz, H. (2022). Duygusal zekâ özelliğinin iş aile çatışmasına etkisinde uyumlu mükemmeliyetçiliğin düzenleyici rolü. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(3), 12-1295. <https://doi.org/10.11616/asbi.1156151>
- Cengiz, S. (2022). *Akademik mükemmeliyetçilik ve ebeveyn tutumu ile okul tükenmişliği arasındaki ilişkide azim, akademik öz-yeterlik ve yılmazlığın çoklu aracılığı: Boylamsal bir çalışma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Çelik, H., Ekşi, H., & Gülsu, N. (2017). Orta çocukluk döneminde güvenli bağlanma ile mükemmeliyetçiliğin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 7(47), 53-68.
- Çelimli, Ç. (2022). *Üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri ve kendine saygı ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide aldatılma algısının rolü* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.

- Dokuyan, M. (2016). 12. Sınıf öğrencilerinde algılanan anne-baba tutumları ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 1-21.
- Ekşi, H., Yücel, S., Yaman, K.G., & Ekşi, F. (2020). Üniversite öğrencilerinin anne-babaya bağlanma, kendini toplarlama, gücü ve bilişsel esneklikleri arasındaki ilişkiler örüntüsü: Bir yol analizi çalışması. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1258-1271. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.56791-501076>
- Er, E., & Aydemir, A. (2022). Eğitim fakültesi öğrencilerinin proaktif kişilik özellikleri ile öz kontrol ve akademik mükemmeliyetçilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (12), 409-425. <https://doi.org/10.21733/ibad.1005392>
- Erözkan, A. (2011). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve karar stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 60-74.
- Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C. M., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14(5), 449-468. <https://doi.org/10.1007/BF01172967>
- Gerdan, G., & Kurt M. (2020). Üniversite öğrencilerinin somatik belirtiler, bağlanma stilleri ve suçluluk utanç duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 383-393. <https://doi.org/10.18506/anemon.623369>
- Gnilka, P. B., Ashby, J. S., & Noble, C. M. (2013). Adaptive and maladaptive perfectionism as mediators of adult attachment styles and depression, hopelessness, and life satisfaction. *Journal of Counseling & Development*, 91, 78-86. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.2013.00074.x>
- Hamarta, E. (2004). *Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerindeki bazı değişkenlerin (benlik saygısı, depresyon ve saplantılı düşünme) bağlanma stilleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- İbrahim, M., & Syamsuri, C. S. (2018). Academic perfectionism among adolescents: a qualitative study. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research* (138). <https://doi.org/10.2991/uipsur-17.2018.17>
- İlhan, M., Çetin, B., & Sünkür, M. Öner. (2013). Olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ile ders çalışma becerileri arasındaki ilişkinin kanonik korelasyon ile incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 47-73.
- İlhan, T., & Kandemir, M. (2017). Kişilerarası İlişkilerde Bağlanma Stilleri Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. 2. *Avrasya Pozitif Psikoloji Kongresi*, 174-175.
- İşgör, İ. Y. (2017). An investigation of the predictive effect of attachment styles and academic success on compassion in university students. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 82-99.

- Kara, E. (2019). *Evli bireylerde çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile ilişkisel yılmazlık ve evlilikte öz yetkinlik arasındaki ilişkide bağlanma stillerinin aracı rolü* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Kara, M. N. (2022). *Üniversite öğrencilerinde narsisistik kişilik ile akademik mükemmeliyetçilik ve kaygı düzeyi arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi.
- Karataş, Z., & Uzun, K. (2021). Ergenlerin kendilerini, başkalarını ve durumları affetme eğilimlerinin yordanmasında mükemmeliyetçilik, yalnızlık ve öz-şefkatin etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 248-289.
- Kaya Örk, E. (2021). Bağlanma kuramı çerçevesinde aldatma ve boşanma. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 248-263. <https://doi.org/10.21733/ibad.850705>
- Kayaalp, İ., & Gündüz, B. (2018). Ergenlerin anne baba tutumları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkide benlik saygısının aracı rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (48), 514-536.
- Köse Karaca, B., & Gürsoy, M. (2019). Mükemmeliyetçiliği şema terapiyle ele almak: Bir vaka üzerinden anlatım. *AYNA Klinik Psikoloji Dergisi*, 6(3), 312-333. <https://doi.org/10.31682/ayna.558846>
- Küçüker, K., & Işık, Ö. (2022). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının yordanması. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 1041-1052. <https://doi.org/10.38021asbid.1202124>
- Madigan, D. J. (2019). A meta-analysis of perfectionism and academic achievement. *Educational Psychology Review*, 31, 967-989. <https://doi.org/10.1007/s10648-019-09484-2>
- Mert, A. (2019). Üniversite öğrencilerindeki sosyal kaygının yordayıcıları olarak değerler ve mükemmeliyetçilik. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (49), 276-301.
- Majidova, F., & İpek, M. (2020). Bağlanma stili ile evliliğe yönelik tutum arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Aydın Sağlık Dergisi*, 6(1), 57-78.
- Mills, J., & Blankstein, K. R. (2000). Perfectionism, intrinsic vs extrinsic motivation, and motivated strategies for learning: A multidimensional analysis of university students. *Personality and Individual Differences*, 29(6), 1191–1204. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(00\)00003-9](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(00)00003-9)
- Odacı, H., Kalkan, M., & Çıkrıkçı, Ö. (2017). Akademik mükemmeliyetçilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1).
- Oliveira, D. F., Carmo, C., Cruz, J. P., & Bras, M. (2012). Perfectionism and attachment representations in young adults. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, 25(3), 514-522. <https://doi.org/10.1590/S0102-79722012000300011>

- Özdemir, H. D. (2020). *Bağlanma stilleri ile partner şiddeti arasındaki ilişkide öz-anlayışın ve boyun eğici davranışın aracı rolü* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Arel Üniversitesi.
- Özgül, S. S., Demir, V., & Ünübol, H. (2019). Kaygılı ve kaçınan bağlanma örüntülerinin cinsiyet değişkenine göre duygusal şemalarla olan ilişkisinin incelenmesi. *Cyprus Turkish of Psychiatry & Psychology, 1*(3), 173-179. <https://doi.org/10.35365/ctjpp.19.1.22>
- Radhu, N., Daskalakis, Z. J., Arpin-Cribbie, C. A., Irvine, J., & Ritvo, P. (2012). Evaluating a web-based cognitive-behavioral therapy for maladaptive perfectionism in university students. *Journal of American College Health, 60*(5), 357-66. <https://doi.org/10.1080/07448481.2011.630703>
- Satıcı, B. (2020). Üniversite öğrencilerinde duygusal zekâ ile okul doyumunu ilişkisinde akademik mükemmeliyetçilik ve ertelemeğin sıralı aracılığı. *Yaşadıkça Eğitim, 34*(1), 28-41. <https://doi.org/10.33308/26674874.2020341142>
- Şirin, A. B. (2011). *Mükemmeliyetçilikle ilgili psikoeğitim programının ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin mükemmeliyetçilik düzeyleri ve akademik başarılarına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Tekin, M. (2022). Tıp fakültesi öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik ve bilişsel esneklik düzeyleri. *Tıp Eğitimi Dünyası, 21*(65), 95-108. <https://doi.org/10.25282/ted.1135315>
- Topoğlu, E. E. (2022). Examination of pre-service teachers' academic perfectionism and research anxiety. *International Journal of Curriculum and Instruction, 14*(3), 2868-2886.
- Turan Akdağ, S. (2011). *Ergenlerin bağlanma stilleri ile ebeveynlerinin bağlanma stilleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Queiroz, P., Garcia, O. F., Garcia, F., Zacaes, J. J., & Camino, C. (2020) Self and nature: parental socialization, self-esteem, and environmental values in Spanish adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 17*(10), 3732. <https://doi.org/10.3390/ijerph17103732>
- Ulu Kalın, Ö. (2020). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarında mükemmeliyetçilik. *Studies in Educational Research and Development, 4*(1), 1-25.
- Yıldız, E. C., Aktan, Z. D., & Yardımcı, E. (2021). Ön ergenlerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik düzeylerinin mantıkdışı inançlar ve problem çözme becerisi ile ilişkisinin incelenmesi. *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi, 7*(1), 75-103.
- Yıldız, S. İ. (2021). *Beliren yetişkinlerde yalnızlığın yordayıcıları olarak bağlanma stilleri, reddedilme duyarlılığı ve mükemmeliyetçiliğin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Yüce, M. S., & Koç, K. (2021). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerileri ile akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.

Zamudio, G., Wang, C. D., & Jin, L. (2020). Adult attachment, social self-efficacy, familism, and psychological wellbeing: a cross-cultural comparison. *The Counseling Psychologist*, 1-31.

Extended Abstract

Purpose

The intention of striving to perform tasks at the highest level by the student is explained as academic perfectionism (Tekin, 2022). Individuals with perfectionistic standards often seem dissatisfied with their performances almost all the time (Mert, 2019). The outcomes of academic perfectionism can vary across different dimensions. Academic anxiety, fear of criticism, and fear of failure, which can stem from the dimensions of academic perfectionism, may lead to real failures or mental health problems. The dimensions of academic perfectionism can be approached positively or negatively based on individuals' views on perfectionism. Unhealthy perfectionism can result in emotions and thoughts such as self-criticism, academic anxiety, setting expectations higher than achievable, dissatisfaction with performance, and belittling one's achievements and actions. As a result, individuals may become unable to derive satisfaction from their lives (Odaçlı, 2017; Satici, 2020).

Certain factors contribute to or reduce academic perfectionism. One of these factors is believed to be individuals' attachment styles (Berg, Dunkley & Zuroff, 2011). Attachment is an inherent tendency in human nature that manifests strongly (Ekşi et al., 2020). The concept of attachment expresses the emotional bond between a baby and a caregiver and simultaneously represents a behavioral system.

In this study, Ainsworth's Tripartite Attachment Model has been adopted, focusing on attachment within the context of the relationship between the baby and the caregiver. Accordingly, attachment styles are classified into three dimensions: secure attachment, avoidant attachment, and anxious attachment (Turan Akdağ, 2011). Upon reviewing the literature, no study was found that specifically explores the relationship between academic perfectionism and attachment style among university students.

This study aims to investigate the relationship between university students' levels of academic perfectionism and attachment styles. To achieve this goal, the following sub-problems are

addressed: (1) Do university students' levels of academic perfectionism significantly differ according to gender? (2) Do university students' attachment styles significantly differ according to gender? (3) Do university students' levels of academic perfectionism significantly differ according to their educational status? (4) Do university students' attachment styles significantly differ according to their educational status? (5) Is there a significant relationship between university students' levels of academic perfectionism and attachment styles? (6) Do university students' attachment styles significantly predict their levels of academic perfectionism?

Methods

This study examines whether there is a significant relationship between attachment styles and academic perfectionism levels among university students. Additionally, the differentiation of these variables according to various socio-demographic characteristics is addressed. The study group comprises 366 university students (239 female, 127 male) from 59 different provinces in Turkey. Data collection tools used in the study include the Personal Information Form, Attachment Styles in Interpersonal Relationships Scale, and Academic Perfectionism Scale. The data were analyzed through independent sample t-tests and correlation analysis.

Results

According to the analysis results, it was found that the academic perfectionism levels of female participants were statistically significantly higher than those of male participants. In the obsessive-worrying attachment dimension, a significant difference was detected based on gender, with males having statistically significantly higher levels of obsessive-worrying attachment compared to females. Due to the insufficient distribution of data related to education levels, findings regarding differentiation in academic perfectionism and attachment styles according to educational status could not be examined. The correlation analysis revealed a negative significant relationship between academic perfectionism and secure attachment, while a positive significant relationship was found between academic perfectionism and both obsessive-worrying and avoidant attachment styles.

Discussion

One of the results obtained from the study is the identification of a relationship between academic perfectionism and gender. The research finding indicates that the levels of academic perfectionism are higher among females compared to males. Studies in the literature support this result, showing that academic perfectionism levels of female students are significantly higher than those of male students (Yüce & Koç, 2021).

However, some studies in the literature have reached different conclusions. In a study conducted by Belgin (2019), no significant difference was found in the levels of academic perfectionism between genders. It is suggested that the observed variation among research findings may be attributed to the diverse demographic characteristics of the research samples.

Interpreting the obtained findings, it is observed that there is no significant gender difference in the levels of secure attachment and avoidant attachment among university students, while the levels of preoccupied anxious attachment are significantly higher in males compared to females. In this context, it can be stated that the levels of avoidant and secure attachment are similar between males and females, but males tend to have higher levels of preoccupied-anxious attachment. According to the quadruple attachment model, individuals with preoccupied attachment tend to perceive themselves more negatively (Bartholomew & Horowitz, 1991). This indicates that male participants in the study tend to have a more negative perception of their own identities. A study conducted in the Turkish context supports the idea that individuals with preoccupied attachment see themselves more negatively (Sümer and Güngör, 1999). In the literature, there are studies highlighting the prominence of males in certain dimensions and females in others (Erözkan, 2011; Gerdan & Kurt, 2020; Özgül, Demir & Ünübol, 2019).

In our research findings, it is observed that university students demonstrating secure attachment have lower levels of academic perfectionism. On the other hand, individuals showing preoccupied-anxious attachment and avoidant attachment have higher levels of academic perfectionism. This could be explained by the tendency of individuals with preoccupied-anxious and avoidant attachment styles to have low beliefs in their ability to accomplish tasks (Özgür et al., 2019). When examining the literature, it is observed that there is a lack of studies specifically investigating the relationship between academic perfectionism and attachment styles. However, studies focusing on attachment styles and perfectionism reveal a significant relationship between attachment styles and perfectionism (Çelik, Ekşi & Gülsu, 2017; Gnilka, Ashby & Noble, 2013; Oliveira, Carmo, Cruz

& Bras, 2012; Yıldız, 2021). In this context, conducting further research on the relationship between academic perfectionism and attachment styles is deemed essential.

ETİK BEYAN: "Üniversite Öğrencilerinin Akademik Mükemmeliyetçilikleri ile Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 01.06.2023 tarih ve 20230602148 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun yazarlara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederiz.